

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Матеріали
VII всеукраїнської науково-практичної конференції
29 листопада 2021 року

Харків

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР**

**“АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ
БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ”**

**Матеріали VII всеукраїнської науково-
практичної конференції**

29 листопада 2021 року

Харків

Луцак Олена Олександрівна, кандидат медичних наук, асистент кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Гринзовський Анатолій Михайлович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Калашченко Світлана Ігорівна, старший викладач кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Драпей Ігор Миколайович, асистент кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Федосов Юрій Олегович, кандидат економічних наук, асистент кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Мартиненко Сергій Олександрович, асистент кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Задоволеність навчанням як психологічний чинник в формуванні професійних компетентностей майбутніх офіцерів Медичних сил Збройних сил України

В умовах пандемії коронавірусної інфекційної хвороби більша частина вищих навчальних закладів перейшла на дистанційну форму освіти, що викликало у студентів цілий ряд проблем та труднощів, пов'язаних з адаптацією до такої форми здобуття вищої освіти. Серед основної низки труднощів, з якими стискаються майбутні офіцери Медичних сил Збройних Сил України, можна виділити такі як: складна адаптація до незвичного формату навчання, непроста соціальна адаптація як до викладачів так і до інших студентів групи, великий об'єм необхідної самостійної роботи, труднощі з розподілом часу для виконання поставлених завдань, складність опанування новими різновидами діяльності, а також професійними вміннями та навичками [4].

Метою нашого дослідження було оцінити стан адаптації до дистанційного навчання здобувачів вищої медичної освіти II рівня в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 222 Медицина в умовах карантинних заходів. Нами було проведено анкетування 155 студентів 1-2 курсів Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Розроблена нами анкета включала питання про оцінку організації навчального процесу (аудиторного та дистанційного), розпорядок праці та відпочинку студентів, а саме кількість часу, що виділяється на спорт та час, проведений за гаджетами.

При аналізуванні даних, виявлено, що студенти даючи відповідь на запитання щодо оцінки організації навчального процесу в учбовому закладі, більшістю голосів оцінили її як добру (46%), 8% опитуваних дали оцінку “відмінно”, задовільно оцінили 34% та 12% студентів оцінили як “незадовільно”.

Відповідаючи на запитання “скільки годин в середньому триває навчальний процес на день?” більша частина опитуваних (61%) зазначила, що їх навчальний процес тривав більше 6 годин, у 39% тривалість процесу – від 5 до 6 годин. На виконання домашнього завдання 76% студентів затрачують понад 4 годин, 17% - від 3-х до 4 годин, 6% опитуваних виконують домашнє завдання від 2-х до 3-х годин, та лише 3% респондентів на домашню роботу затрачують менше 2-х годин.

Великий вплив на здоров'я студентів визначається рівнем їх адаптивності – вродженої та набутої здатності до адаптації. Здатність до адаптації визначає здатність до подолання різних перешкод у пошуку власного місця у життєвому просторі. Це є вирішальним фактором успішного розвитку молодшої людини. Якщо процес адаптації не відбувається своєчасно, то розвиток незадоволення навчання у закладі вищої освіти (ЗВО) та порушення психічних функцій зростає невпинно, що значно погіршує навчальнопрофесійну діяльність [1,3].

Зокрема, недостатньо досліджено те, яку саме роль в адаптації до дистанційного навчання, відіграє здатність студента керувати власним часом та керування часом в період надзвичайної ситуації (пандемії). Саме тому в період дистанційного навчання на перший план виходить значна проблема – адаптація студентів до умов дистанційного навчання. Проведене нами анкетування показало, що 32% студентів оцінюють рівень адаптації свого організму до вимог навчального процесу та професії під час дистанційного навчання як добрий, 51% - як задовільний, а решта опитаних – як незадовільний та поганий. Рівень адаптації свого організму до вимог навчального процесу та професії під час аудиторного навчання як добрий оцінили 25% студентів, як задовільний – 88%, решта – як незадовільний та поганий.

Загалом 59 % студентів проводять понад 8 годин за гаджетами на добу під час дистанційного навчання, та всього 5% - під час аудиторного навчання. Використання електронних пристроїв в нічний час підлітками зв'язано з зменшенням тривалості сну та посиленням депресивних симптомів. Також дуже частою проблемою, з якою стикаються здобувачі освіти, є порушення режиму сну під час дистанційного навчання. Оскільки студенти перебувають багато часу вдома їх енергія залишається невитрачена, через що дуже багато студентів лягають спати пізніше звичайного. Visnjic et al. дослідили використання електронних інтернет пристроїв серед студентів вищих навчальних закладів та доказали, що інтенсивність та способи використання таких пристроїв можуть негативно впливати на розвиток проблем психічного здоров'я. Також виявлено, що стрес частіше зустрічається у тих студентів, які проводять більше часу в день за розмовами по телефону. Khouja et al. довів, що часте використання комп'ютерів підлітками пов'язано з підвищеним рівнем

тривожності. Інші дослідники виявили, що підвищена онлайн активність серед 3201 студентів з США була чітко пов'язана з депресивними станами, від помірних до важких [2].

Адаптації студентів до дистанційного навчання неможлива без наявності стійкої мотивації і самосвідомості. Учень повинен мати не малу силу волі і ступінь жорсткого контролю над собою, в освоєнні і вивченні представленого матеріалу, виконувати всі завдання в терміни і здавати їх викладачу. Не всі студенти можуть бути самодисциплінованими та самосвідомими, на високому рівні здійснювати самостійну освітню діяльність, тому немає безпосередньої можливості здійснювати контроль за діями слухачів [5].

Таким чином, після проведеного аналізу анкетування було встановлено:

1. Відсоток студентів, які задоволені рівнем організації освітнього процесу в університеті більше, ніж ті, що не задоволені (всього 12%);
2. Навчальний процес у більшості респондентів триває понад 6 год (61%), при тривалості виконання домашнього завдання понад 4-х годин щоденно (76%);
3. Рівень адаптації студентів до вимог навчального процесу при аудиторному навчанні кращий, ніж при дистанційному;
4. Час роботи за гаджетами у респондентів (59 %) під час дистанційного навчання збільшився та становить більше 8 год;
5. Вивчення та усунення виявлених недоліків дистанційної форми освіти, а саме покращення організації освітнього процесу, формуванню у респондентів навичок раціонального розподілення часу та зменшення часу, що витрачається на роботу зі смартфонами та персональними комп'ютерами сприятиме покращенню адаптації майбутніх офіцерів Медичних сил ЗСУ.

Список посилань:

1. Дідух М. М. Проблеми й основні напрями адаптації студентів до умов навчання в закладах вищої освіти. Юридична психологія. Київ, 2019. № 2(25). С. 61-68.
2. Nour Mheidly, Mohamad Y Fares, Jawad Fares. Coping with Stress and Burnout Associated with Telecommunication and Online Learning. Front. Public Health, 11 November 2020 doi.org/10.3389/fpubh.2020.574969
3. Калашченко С.І., Гринзовський А.М., Харітонова А.В. Актуальні проблеми військово-соціального та психологічного забезпечення сектору безпеки та оборони України: матеріали наук.-практ. конф., (м. Харків, 29 жовтня 2019 р). Х : Національна академія Національної гвардії України, 2019. С. 15-17.
4. Гринзовський А.М., Калашченко С.І., Приходько І.І. Актуальні проблеми профілактичної медицини. Збірник наукових праць. Випуск 20. Львів, 2020 р. С. 57-63.
5. Калашченко С.І., Гринзовський А.М., Приходько І.І. Актуальні аспекти психологічного забезпечення професійної діяльності сил безпеки та оборони України: матеріали VI всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Харків, 01 грудня 2020 р. , м. Харків, 2020р. С. 77-80.